

Veelgestelde vragen en antwoorden (FAQ) subsidie Erfgoedlijnen – Versie oktober 2025

Subsidieaanvragen voor projecten die mogelijkwjs binnen een van de zeven erfgoedlijnen vallen

1) Ik wil een subsidie aanvragen voor een project dat aansluit bij een van de erfgoedlijnen van de provincie Zuid-Holland. Kan ik hiervoor rechtstreeks een aanvraag indienen bij de provincie?

Nee, in het kader van de Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid-Holland wordt uitsluitend subsidie verleend aan projecten die opgenomen zijn in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland stellen jaarlijks (in het najaar) dit Maatregelenpakket voor het betreffende uitvoeringsjaar vast. Het pakket wordt vastgesteld op advies van de aan erfgoedlijnen verbonden (open) netwerktafels (erfgoedtafels). Elke erfgoedlijn kent een netwerk van belanghebbenden, die deelnemen aan deze erfgoedtafels. Ieder project kan in principe in aanmerking komen voor subsidie, maar het project moet wel bijdragen aan het gezamenlijke wensbeeld van de erfgoedlijn en vervolgens opgenomen zijn op de wensenlijst. Alleen dan maakt het project kans opgenomen te worden in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen.

2) Kan ik deelnemen aan een erfgoedtafel?

De erfgoedtafels zijn opengesteld voor iedereen: ondernemers, overheden, maatschappelijke organisaties, vrijwilligers en andere initiatiefnemers. Indien je wilt deelnemen aan één van de erfgoedtafels kun je contact opnemen met de projectleider van de betreffende erfgoedlijn. Je kan daartoe ook een mail sturen naar erfgoedlijnen@pzh.nl.

3) Wat is het verschil tussen restauratie- en ontwikkelprojecten?

De provincie heeft twee verschillende budgetten beschikbaar voor de erfgoedlijnen:

- Restauratiebudget: De provincie ontvangt jaarlijks van het Rijk subsidiemiddelen voor de restauratie van rijksmonumenten. Voor de besteding hiervan zijn afspraken gemaakt met het Rijk. Woonhuizen komen niet in aanmerking. Wat een woonhuis is bepalen we aan de hand van de woonhuischeck van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De middelen zijn uitsluitend bedoeld voor de restauratie van rijksmonumenten conform de [Leidraad Subsielabele Instandhoudingskosten](#) (Leidraad SIM). De subsidiabele werkzaamheden worden getoetst aan deze Leidraad. Om goed te kunnen beoordelen of werkzaamheden voor het project in lijn liggen met de Leidraad worden aanvullende bijlagen gevraagd voor restauratiesubsidies. De provincie vraagt je om bij het indienen van een projectvoorstel aan te geven of jouw project (gedeeltelijk) een restauratie betreft van een rijksmonument. Indien je hierover twijfelt, kunt je contact opnemen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Ontwikkelbudget: De provincie stelt jaarlijks budget beschikbaar voor de ontwikkeling van de erfgoedlijnen. Dit budget is beschikbaar voor bijvoorbeeld belevingsprojecten, publieksactiviteiten, themaroutes, herbestemming en restauratie van niet-rijksmonumenten. Het uitgangspunt is dat de projecten moeten bijdragen aan het wensbeeld en de ambities van de erfgoedtafels. De erfgoedtafels bepalen of dit het geval is.

4) Wie kan er subsidie aanvragen in het kader van de Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid-Holland?

Iedereen kan in aanmerking komen voor subsidie, mits men deelnemer is aan de erfgoedlijn, mits het project bijdraagt aan de beleefbaarheid van de erfgoedlijn, en mits het project eerst is voorgelegd aan de erfgoedtafel en vervolgens is opgenomen in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen. Subsidie kan uitsluitend worden aangevraagd door de aanvrager die wordt genoemd in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen.

5) Als initiatiefnemer voer ik niet zelf het project uit dat opgenomen is in het Maatregelenpakket. Kan ik het uitvoerende bedrijf vragen om de subsidieaanvraag en subsidievaststelling af te handelen?

Je kunt een andere partij machtigen om jouw subsidie aan te vragen en de vervolgstappen af te handelen. Je hebt de keuze uit 2 verschillende soorten machtigingen.

- De gebruikelijke machtiging is dat je zelf eigenaar van de subsidie blijft en daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering. Jouw naam staat namelijk in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen.

- De minder gebruikelijke machtiging is dat je naast de gewone machtiging ook de gemachtigde een financiële machtiging geeft waardoor de gemachtigde in jouw plaats als subsidie-eigenaar treedt en daarmee alle rechten en plichten van je overneemt. Wel kan de vraag worden gesteld waarom je dan in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen bent opgenomen en niet degene die je machtigt.

6) Ik voer als initiatiefnemer het project uit dat opgenomen is in het Maatregelenpakket, maar ben niet de eigenaar van het betreffende terrein, object of pand. Kan ik de subsidieaanvraag indienen?

Wie staat er opgenomen in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen: jij of de eigenaar?

- Indien de eigenaar in het Maatregelenpakket staat, dien je een machtiging van de eigenaar te krijgen om de subsidie aan te vragen. In principe blijft de eigenaar verantwoordelijk voor de subsidie en de verbonden rechten en plichten. Dit wijzigt alleen als de eigenaar jou ook financieel machtigt, dan treed je in plaats van de eigenaar.
- Sta jij in het Maatregelenpakket als initiatiefnemer? Dan dient de eigenaar ook een financiële machtiging af te geven zodat voor ons helder is dat de eigenaar instemt met wat jij met zijn/haar eigendom wilt doen en neem je alle rechten en plichten inzake de subsidie over. Je dient dan ook aan alle tussentijdse verplichtingen te voldoen.

7) In welke periode kan ik de subsidieaanvraag indienen?

Als je in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen bent opgenomen, kun je je subsidieaanvraag indienen vanaf de dag na publicatie van het Maatregelenpakket in het Provinciaal Blad t/m zes weken na de dag van publicatie. Wij adviseren je om vóór deze officiële bekendmaking al te starten met de voorbereiding van je subsidieaanvraag. Zodra je van de projectleider hoort dat jouw project in het Maatregelenpakket opgenomen gaat worden, is het verstandig om hiermee te starten. Op deze manier heb je ruim de tijd om de benodigde eHerkenning aan te vragen, alle benodigde bijlagen te verzamelen en, indien noodzakelijk, alvast een omgevingsvergunning aan te vragen. Schroom niet om voor vragen contact op te nemen met de projectleider of met Team Subsidies.

8) Het lukt mij niet om de subsidieaanvraag tijdig volledig in te dienen. Wat nu?

Indien jouw aanvraagformulier niet tijdig wordt ontvangen, kunnen wij deze niet meer in behandeling nemen. Het advies is dus om in ieder geval je aanvraag in te dienen en daarbij zoveel mogelijk informatie aan te leveren, voordat de eindtermijn voor het aanvragen van subsidie is verstreken.

9) Wat gebeurt er als het niet lukt om alle bijlagen compleet te hebben voor de eindtermijn voor de subsidieaanvraag?

Indien de aanvraag niet compleet is, maar wel tijdig is binnengekomen, dien je goed te onderbouwen waarom het aanleveren van de benodigde informatie binnen de gestelde termijn niet mogelijk was. Wij zullen je dan om de ontbrekende informatie vragen. Je hebt dan nog zo'n twee weken om de benodigde informatie alsnog aan te leveren. Wel betekent dit dat wij je aanvraag opzij leggen totdat de ontbrekende informatie binnen is. Dit houdt tevens in dat wij langer over ons besluit mogen doen en mogelijk ook zullen doen.

10) Wanneer kan ik een antwoord van de provincie verwachten?

Aanvragen die volledig zijn, worden na ontvangst zo spoedig mogelijk in behandeling genomen. De beslistermijn is 13 weken na sluiting van de openstelling mits de aanvraag compleet is. In de praktijk blijkt dat deze termijn vaak grotendeels benodigd is om de beschikking vast te stellen en toe te sturen.

11) Ik heb een fysiek project en nog geen (onherroepelijke) omgevingsvergunning. Kan ik al wel subsidie aanvragen?

Ja, je moet jouw aanvraag indienen binnen de indieningsperiode. Je dient namelijk uiterlijk 31 december van het jaar waarvoor je subsidie aanvraagt te starten met de activiteiten. Dit betekent dat de omgevingsvergunning op dat moment ook onherroepelijk moet zijn. Hiervoor dien je bij jouw aanvraag aan te geven wat de status van de aanvraag voor de omgevingsvergunning is. Dit doe je door of de (onherroepelijke) omgevingsvergunning bij te voegen, dan wel een bewijs aan te leveren dat je de omgevingsvergunning hebt aangevraagd. Dit doe je door de ontvangstbevestiging van het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning mee te sturen. Bij voorkeur hebben

wij uiteraard de onherroepelijke omgevingsvergunning zelf. Als je een fysiek project uitvoert waarvoor je geen omgevingsvergunning nodig hebt, dan dien je hiervan een verklaring van het bevoegd gezag aan te leveren.
NB: Het bevoegde gezag is in veel gevallen de gemeente maar dit kan ook een waterschap zijn.

12) Wanneer is er sprake van staatssteun?

De Europese Commissie en provincie Zuid-Holland willen oneerlijke concurrentie tussen bedrijven voorkomen. Indien een project mogelijk de concurrentie tussen bedrijven verstoort, doordat het bedrijf gesteund wordt met overheidsgeld, is er sprake van 'staatssteun'. Om een subsidie te kwalificeren als staatssteun moet aan (alle) volgende voorwaarden worden voldaan:

- de steun (lees: subsidie) wordt verleend aan een onderneming (of stichting of andere rechtsvorm) die een economische activiteit verricht;
- de steun wordt door staatsmiddelen bekostigd;
- deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit);
- de maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio;
- de maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

De vraag die bij culturele activiteiten het meest relevant is, is of er sprake is van een economische activiteit (eerste criterium). Door de Europese Commissie is t.a.v. culturele activiteiten en de voorwaarde "economische activiteit" aangegeven dat: *"Gezien hun bijzondere karakter kunnen bepaalde activiteiten op het gebied van cultuur en instandhouding van cultureel en natuurlijk erfgoed op niet-commerciële wijze worden georganiseerd en dus niet-economisch van aard zijn. Overheidsfinanciering van die activiteiten vormt dan ook mogelijk geen staatssteun. De Commissie is van mening dat overheidsfinanciering van een activiteit op het gebied van cultuur of instandhouding van erfgoed die kosteloos toegankelijk is voor het brede publiek, een zuiver maatschappelijke en culturele doelstelling dient die niet-economisch van aard is. Evenzo doet het feit dat bezoekers van een culturele instelling of deelnemers aan een activiteit op het gebied van cultuur of instandhouding van erfgoed, met inbegrip van natuurbehoud, die openstaat voor het brede publiek, een financiële bijdrage moeten leveren die slechts een fractie van de reële kosten dekt, niet af aan het niet-economische karakter van die activiteit, omdat die bijdrage niet kan worden beschouwd als een echte vergoeding voor de geleverde dienst."*

In beginsel mag de provincie Zuid-Holland geen staatssteun verlenen zonder voorafgaande goedkeuring van de Europese Commissie. Op deze hoofdregel geldt echter een uitzondering indien het gaat om:

- projecten waarbij relatief geringe steunbedragen zijn ontvangen (de de-minimisverklaring - zie vraag 27 t/m 30)
- bij bepaalde investeringen op het gebied van cultuur en monumenten (bijv. restauratie van rijksmonumenten).

Hiervoor geldt dat er, onder toepassing van bepaalde voorwaarden, wel subsidie mag worden verleend bij vrijstellingen. Deze vrijstellingen (met voorwaarden) zijn verwoord in de De-minimisvrijstellingsverordening, de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) – met name artikel 53 van Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 - en het monumentenkader (Steunmaatregel SA.101899). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651> en <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.101899>.

Je hoeft zelf NIET te bepalen of er sprake is van staatssteun. De beoordeling of het staatssteun is en of er vanuit de provincie gebruik gemaakt kan worden van de vrijstellingen, vindt plaats na het indienen van je subsidieaanvraag. Dan maak je immers pas helder welke activiteiten je gaat uitvoeren en kan deze toets goed worden uitgevoerd. Om verdere vertraging in de behandeling van je subsidieaanvraag te voorkomen, wordt voorafgaand aan elke subsidieaanvraag een ingevuld en ondertekend de-minimisformulier verplicht gesteld. Zie 21. De de-minimisverklaring vind je op: www.zuid-holland.nl/loket/subsidies/subsidies/@8189/erfgoedlijnen/ ! Blijkt er geen enkele vrijstellingsmogelijkheid te zijn en blijkt er sprake te zijn van ontoelaatbare staatssteun, dan moet de provincie de subsidieaanvraag weigeren.

13) Na vaststelling van het Maatregelenpakket is gebleken dat wij toch enkele andere activiteiten (resultaten) gaan uitvoeren. Kan ik ook subsidie aanvragen voor nieuwe gewijzigde activiteiten?

Nee, in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen is per project vastgesteld wat de resultaten zullen zijn. Deze zijn door Gedeputeerde Staten vastgesteld en hier kan niet van worden afgeweken. In je subsidieaanvraag mogen dus alleen de resultaten terugkomen zoals vastgesteld in het Maatregelenpakket. Dit betekent dat deze resultaten ook in de begroting dienen terug te komen. Na ontvangst van de beschikking kan in overleg met de projectleider en Team Subsidies in incidentele gevallen tot een wijziging van de resultaten worden besloten. Zie ook vraag 46.

14) De kosten voor het project blijken hoger dan vooraf gedeeld met de erfgoedtafel. De subsidie die is gereserveerd in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen is dus niet voldoende. Kan ik meer subsidie aanvragen bij de provincie om de meerkosten te dekken?

Nee, het bedrag zoals opgenomen in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen is het maximale bedrag dat kan worden aangevraagd. Meerkosten zullen dus op een andere wijze (fondsen, eigen middelen) moeten worden gefinancierd.

15) Ik ben al gestart met de uitvoering van het project. Kan ik wel subsidie aanvragen?

Ja, de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland maakt het mogelijk om al te starten met het project voordat de subsidie wordt aangevraagd. Uitvoering geschiedt dan op eigen risico, onder voorbehoud van provinciale subsidie. Houd er wel rekening mee dat op het moment dat je start, de looptijd ook ingaat. Deze looptijd is gebonden aan de maximale uitvoeringstermijn van 3 jaar. Alleen de uitvoeringskosten, die je binnen deze looptijd maakt, komen in aanmerking voor subsidie. ! NB. Bij projecten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, kan deze uitvoeringstermijn eenmalig verlengd worden met een jaar.

16) Hoe kan ik mijn digitale subsidieaanvraag indienen?

Wij vragen je om jouw aanvraag digitaal in te dienen, via het E-formulier. Hiervoor is eHerkenning niveau 2+ nodig. Dit kan worden aangevraagd via www.eHerkenning.nl. Vraag daarbij bij je leverancier van eHerkenning naar toegang tot de dienst "Provincie Zuid-Holland eHerkenning 2+". Verdere correspondentie verloopt ook digitaal, ongeacht hoe de aanvraag is ingediend. Dit geldt ook voor verzoek om aanvullende informatie en de beschikking. Dit gebeurt via het subsidieportaal: <https://subsidieportaal.zuid-holland.nl/inloggen>. Hiervoor is ook eHerkenning nodig. Alleen particuliere aanvragers kunnen een aanvraag digitaal indienen middels DigiD en ook via hun DigiD in het subsidieportaal. Indien je niet digitaal wilt of kunt indienen, dan kun je gebruikmaken van de baliefunctie van Team Subsidies. Hiervoor moet je tijdig – uiterlijk 1 week voor de sluitingsdatum - een verzoek voor een afspraak sturen naar subsidies@pzh.nl. Je krijgt dan een uitnodiging van één van onze baliemedewerkers om op het provinciehuis te komen en ter plekke samen het e-formulier in te vullen. Wij verzoeken je de bijlagen ook digitaal bij te hebben zodat wij deze gemakkelijk kunnen uploaden in ons systeem. Deze afspraken zullen voornamelijk op dinsdag- of vrijdagmorgen plaatsvinden. In uitzonderingsgevallen kan dit via een andere weg verlopen.

Let op! Aanvragen, die wij per e-mail of per post ontvangen, worden NIET in behandeling genomen.

Voor meer informatie: <https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/erfgoedlijnen/>

17) Ik heb op 'opslaan' gedrukt bij het invullen van het e-formulier maar dit werkt niet (goed).

Tijdens het invullen van het e-formulier kun je 'opslaan'. Je krijgt dan de melding in je scherm met een link. Die link moet je goed opslaan. Als je vergeten bent om dit te doen, dan kun je niet meer bij het deels ingevulde formulier.

18) Zijn er kosten verbonden aan eHerkenning?

Ja, er zijn (geringe) kosten verbonden aan eHerkenning. Kijk op www.eHerkenning.nl in het leveranciersoverzicht voor de prijzen per aanbieder. Aanvragen kan 1-2 weken duren.

19) Door wie moet de subsidieaanvraag worden ondertekend?

Via de eHerkenning is al helder dat degene die inlogt hiertoe bevoegd is, verklaard door de rechtspersoon. Ga je je aanvraag indienen aan de balie bij Team Subsidies?

-Voor *privaatrechtelijke rechtspersonen*: neem een uittreksel (of uittreksels) van de Kamer van Koophandel mee waarin staat dat je namens de organisatie bevoegd bent om hen te vertegenwoordigen en een legitimatiebewijs.

-Voor *publiekrechtelijke rechtspersonen*: Neem de mandaatregeling mee of een besluit waarin is aangegeven dat u de rechtspersoon mag vertegenwoordigen en een legitimatiebewijs.

-Voor *particulieren*: neem een legitimatiebewijs mee.

Voor alle aanvragers geldt bij restauratie/aanpassingen aan een gebouw of park, dat de eigenaar de aanvraag dient (mede) te ondertekenen. Er wordt immers aan het bezit van de eigenaar iets gewijzigd.

20) Wat betekent BTW-plichtig?

Je bent BTW-plichtig als je leveringen van goederen of diensten verleent waarover je BTW dient te heffen en deze BTW vervolgens weer dient af te dragen aan de Belastingdienst. Dit wordt door de Belastingdienst bepaald aan de hand van hetgeen je uitvoert. Je kunt van deze af te dragen BTW op je "verkopen" de BTW weer aftrekken die op jouw inkomende (inkoop)facturen staan en die je moet betalen aan jouw leveranciers. Ofwel, je kunt BTW verrekenen. BTW op jouw inkopen zijn voor jou in dit geval geen kosten omdat je deze met de door jou geheven en af te dragen BTW kunt verrekenen. BTW is subsidiabel als door de subsidieaanvrager kan worden aangetoond dat de BTW over de subsidiabele activiteiten niet met de Belastingdienst of via het BTW compensatiefonds kan worden verrekend.

Verplichte bijlagen

21) Welke bijlagen zijn verplicht?

In het online aanvraagformulier staan alle verplichte bijlagen voor de subsidieaanvraag. Dit betreft:

- Uittreksel van het KvK (niet voor particulieren en alleen indien gebruik wordt gemaakt van de baliefunctie)
- Voor fysiek project: Bewijs van aanvraag omgevingsvergunning of bewijs van het bevoegde gezag (vaak de gemeente) dat deze niet nodig is
- Projectformat, zoals afgestemd met de projectleider, met eventueel aanvullend een projectplan
- Machtiging indien van toepassing
- Offertes van de werkzaamheden (i.v.t.)
- Sluitende begroting conform het Format Begrotings- en financieringsplan (niet bij restauratie van rijksmonumenten, zie hieronder)
- Een de-minimusverklaring (niet bij restauratie van rijksmonumenten en van gemeentelijke monumenten).

NB Zie vraag 22 voor de benodigde bijlagen bij de restauratie of herbestemming van een rijksmonument.

Indien een bijlage ontbreekt, dan krijg je een verzoek om de aanvraag aan te vullen. Op het moment dat de aanvullende informatie door ons is ontvangen - vóór de sluiting van de indieningstermijn - doen wij ons best om zo spoedig mogelijk (met een uiterste termijn van 13 weken na sluiting van de indieningstermijn) de subsidie te beschikken. Komt de aanvullende informatie later, dan kan de behandeling van jouw aanvraag vertraging oplopen.

Subsidie voor restauratie en herbestemming rijksmonumenten

22) Ik vraag binnen het Maatregelenpakket subsidie aan voor de restauratie van een rijksmonument. Zijn hiervoor aanvullende eisen m.b.t. deze subsidieaanvraag en uitvoering?

Ja. De subsidieaanvraag voor de restauratie van rijksmonumenten dient vergezeld te gaan met extra bijlagen, nl.:

- een begroting conform het Begrotingsmodel restauratie Rijksmonumenten via <https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/rijksmonumenten/>
- een (stabu)bestek of werkomschrijving met tekeningen;
- een recent inspectierapport;
- offertes van bedrijven die herstelwerkzaamheden gaan verrichten indien beschikbaar;
- recente foto's van het monument waaruit de technische staat (en de mankementen) af te leiden zijn.

- de onherroepelijke omgevingsvergunning of een bewijs dat deze vergunning is aangevraagd bij het bevoegde gezag. Dit is meestal de gemeente. Wanneer een omgevingsvergunning niet noodzakelijk is, moet je hiervoor een verklaring aanleveren vanuit het bevoegde gezag.

In de subsidiebeschikking vragen wij je ook om de provincie en/of de RCE uit te nodigen voor bouwvergaderingen. Ook vragen wij je om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met Restauratie Opleidingsprojecten (ROP) over mogelijke inzet van leerlingwerkplaatsen: <http://www.rop-nederland.nl/>.

De formulieren voor het aanvragen van een restauratiesubsidie, waaronder het Begrotingsmodel, vind je op onze website: <https://www.zuid-holland.nl/loket/subsidies/subsidies/@8189/erfgoedlijnen/>. Voor groene rijksmonumenten (landschapsparken, tuinen, waterlopen e.d.) geldt een ander begrotingsmodel. Dit kun je opvragen bij de betreffende projectleider.

23) Ik vraag binnen het Maatregelenpakket subsidie aan voor de herbestemming van een rijksmonument. Zijn hiervoor aanvullende eisen m.b.t. de subsidieaanvraag en uitvoering?

Wij vragen voor subsidieaanvragen die betrekking hebben op de herbestemming van een rijksmonument om:

- het Begrotingsmodel restauratie rijksmonumenten;
- fotomateriaal van jouw rijksmonument;
- een (stabu)bestek met tekeningen;
- een recent inspectierapport (niet ouder dan twee jaar);
- offertes van bedrijven die de herstelwerkzaamheden gaan uitvoeren (indien al beschikbaar);
- Neem indien van toepassing voorafgaand aan de werkzaamheden contact op met ROP, over mogelijke inzet van leerlingwerkplaatsen: <http://www.rop-nederland.nl/>
- Tevens is (bewijs van aanvraag voor de) omgevingsvergunning verplicht, of bewijs van het bevoegd gezag dat geen omgevingsvergunning nodig is. Het bevoegd gezag is meestal de gemeente.

Let op: wij vragen bij de RCE na of zij bezwaren hebben m.b.t. de gewenste herbestemming. Indien het bevoegd gezag niet de RCE om advies gevraagd heeft, betekent dit automatisch dat de aanvraag een langere beslistermijn nodig heeft. Als het goed is, is dit al door jou zelf gedaan voordat je in het Maatregelenpakket werd opgenomen. Hier is ook een eigen verantwoordelijkheid.

24) Als de projectleider de situatie ter plaatse al kent, is het dan nog nodig om uitgebreid beeldmateriaal en tekeningen aan te leveren voor de subsidieaanvraag voor de restauratie of herbestemming van een rijksmonument?

Ja, om goed te kunnen beoordelen wat de subsidiabele kosten van een project zijn, is het altijd noodzakelijk om alle verplichte bijlagen aan te leveren. Deze beoordeling gebeurt niet altijd door de projectleider zelf. Ook moeten wij kunnen uitleggen op welke basis wij ons besluit hebben genomen. Indien informatie ontbreekt, wordt om aanvulling gevraagd, hetgeen ook betekent dat jouw aanvraag vooralsnog ter zijde wordt gelegd totdat de gewenste aanvullingen (binnen de aanvraagtermijn) binnen zijn.

25) Het betreft geen rijksmonument maar een andersoortig monument. Gelden de voorgaande zaken ook?

Het kan zijn dat wij dan aan jou alsnog vragen om diverse stukken aan te leveren zoals die voor rijksmonumenten gelden. Je moet hierbij in ieder geval denken aan het begrotingsmodel, een (stabu-)bestek met tekeningen en fotomateriaal. Dit doen wij om de kosten goed te kunnen beoordelen en omdat deze werkzaamheden al snel als staatssteun gezien worden. Ook deze kosten checken we op subsidiabiliteit aan de hand van de Leidraad SIM. Advies is een dergelijke aanvraag tijdig in te dienen, zodat je de gevraagde aanvullende stukken ook nog binnen de aanvraagtermijn kunt indienen.

26) Kan ik het projectformat dat ik eerder heb ingediend bij de erfgoedtafel gebruiken als projectplan?

Ja. Let er wel op dat de activiteiten uit je projectplan en de gegevens in de financiële paragraaf - via de begroting - aansluiten op de resultaten in het Maatregelenpakket. Indien het aangeleverde projectformat niet overeenkomt met de resultaten en het bedrag uit het Maatregelenpakket, dient het projectformat hierop te worden aangepast.

De minimisverklaring

27) Wat is een de-minimisverklaring en waarom is dit nodig voor de subsidieaanvraag? NB deze is niet nodig voor een restauratie van een rijksmonument en van een gemeentelijk monument.

De provincie Zuid-Holland mag geen subsidie verlenen aan organisaties indien deze steun niet strookt met de staatssteunregels van de Europese Unie. Op deze hoofdregel (het verbod op staatssteun) gelden uitzonderingen:

- Eén hiervan is indien het om relatief geringe subsidiebedragen gaat. Wij mogen tot het zogeheten Steunplafond (een vooraf bepaald maximum subsidiebedrag) een subsidie verstrekken, zonder dat hiervoor goedkeuring van de Europese Commissie vereist is. Dit wordt 'de-minimissteun' genoemd. Over het algemeen geldt een Steunplafond van maximaal € 300.000 verspreid over drie aaneengesloten belastingjaren. Indien je nog nooit steun hebt ontvangen, kom je in aanmerking voor 'de-minimissteun' tot maximaal € 300.000.
- Mogelijk heb je echter al eerder steun ontvangen of heb je voor jouw project van een andere overheid al een subsidie ontvangen. Indien je in één keer steun van € 300.000 in de afgelopen drie jaren heeft ontvangen, of indien je verspreid over de afgelopen drie jaren opgeteld € 300.000 heeft ontvangen, heb je het Steunplafond reeds bereikt en kan er sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.

In een de-minimisverklaring verklaart een subsidieaanvrager in hoeverre over het huidige belastingjaar en twee voorgaande jaren steun is ontvangen van alle overheden. Dit is van belang omdat een subsidieaanvrager de afgelopen jaren mogelijk meerdere kleine subsidiebedragen (of andere vormen van steun) heeft ontvangen van (andere) overheidsinstanties. Met die verklaring kan de provincie (als subsidieverstrekker) bepalen of, en zo ja, hoeveel subsidie zij nog aan deze aanvrager mag verstrekken zonder het Steunplafond te overschrijden.

28) Welke varianten van eerder verleende '(overheids)steun' moet je vermelden?

Behalve om subsidieverlening gaat het onder meer om leningen van overheidsorganen tegen gunstigere voorwaarden, de verkoop van grond tegen een lagere prijs dan de marktwaaarde, vrijstellingen, verlagingen of kwijtschelding van directe of indirecte belastingen. Indien je twijfelt over de vraag of en hoeveel steun je reeds hebt ontvangen, raden wij je aan juridisch advies in te winnen.

29) Moeten alle subsidies die zijn ontvangen door mijn organisatie worden opgenomen in de de-minimisverklaring of gaat het uitsluitend om subsidie voor deze activiteit?

Nee, het gaat niet uitsluitend om deze activiteit(en) maar of je in de afgelopen jaren ook voor andere activiteiten steun van overheidsinstanties hebt ontvangen onder de-minimisvrijstellingsverordening. Het gaat dus om gelden die je van overheidsinstanties toegezegd hebt gekregen én waarbij in de beschikkingsbrief is opgenomen dat deze verstrekt zijn onder de de-minimisvrijstellingsverordening.

30) Ik ben een overheidsinstelling, particulier of een stichting. Moet ik een de-minimisverklaring indienen?

Ja, bij staatssteun wordt gekeken naar activiteiten die de concurrentie op de markt verstoren. Ook overheden, particulieren of stichtingen kunnen dergelijke activiteiten uitvoeren. Een onderneming wordt door de Europese Unie heel ruim gedefinieerd. Zodra je een inkoop doet of iets levert aan een ander, handel je voor hen als ondernemer en voldoet je aan de definitie van een 'onderneming'. Dit wil niet zeggen dat de aangevraagde subsidie dan automatisch staatssteun is en daarmee te allen tijde valt onder de de-minimisvrijstellingsverordening. De activiteiten, waarvoor subsidie is aangevraagd, en jouw verdere activiteiten bepalen uiteindelijk of er sprake is van staatssteun en zo ja, of dit dan verleend wordt onder de-minimisvrijstellingsverordening dan wel een andere vrijstelling. Naast deze mogelijkheid zijn er nog twee andere vrijstellingsmogelijkheden. Deze zijn al eerder benoemd (12). Deze andere vrijstellingsmogelijkheden kunnen consequenties hebben voor de wijze waarop je de subsidie moet verantwoorden en heeft gevolgen voor de wijze waarop wij de subsidie openbaar moeten maken.

Subsidiabele kosten

31) Zijn de kosten voor planvorming subsidiabel?

De kosten voor planvorming kunnen subsidiabel worden gesteld. Je dient deze dan in de begroting bij je subsidieaanvraag op te nemen.

32) Zijn de kosten die worden gemaakt voor de subsidieaanvraag subsidiabel?

Kosten die worden gemaakt voor het aanvragen van subsidie zijn niet subsidiabel.

33) Zijn kosten m.b.t. de vergunningaanvraag (leges) subsidiabel?

Legeskosten die worden gemaakt voor de vergunningaanvraag kunnen subsidiabel zijn, maar zijn mogelijk gebonden aan maximale bedragen (zie hiervoor de eerdergenoemde Leidraad SIM).

34) Zijn de kosten voor de accountant subsidiabel?

De kosten die worden gemaakt voor de accountant kunnen subsidiabel worden gesteld, mits;

- deze al zijn opgenomen in de begroting van jouw subsidieaanvraag, én;
- indien de te verstrekken maximale subsidie ten minste € 125.000 of meer bedraagt.

Sta je in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen voor een subsidiebedrag van € 125.000 of hoger, dan dien je er rekening mee te houden dat je te allen tijde naast een inhoudelijk verslag en een financieel verslag ook een controleverklaring door een accountant als verantwoording moet indienen. Ook als de uiteindelijke kosten lager uitvallen waardoor de vast te stellen subsidie mogelijk onder de € 125.000 uitkomt.

35) Zijn de kosten voor gemeenteambtenaren subsidiabel?

Indien de gemaakte uren van een gemeenteambtenaar voor dit project binnen de reguliere werkzaamheden vallen, zijn deze niet subsidiabel. Als een ambtenaar voor extra uren wordt aangesteld of ingehuurd, kunnen de kosten hiervoor wel subsidiabel zijn indien deze zijn opgenomen in de begroting bij jouw subsidieaanvraag. Dit dien je wel helder te motiveren.

36) Gebruikmaking van het begrotingsmodel van de provincie is verplicht. Ik heb diverse offertes ontvangen voor mijn project. Kan ik volstaan met het invullen van de totale kosten in het begrotingsmodel en verwijzen naar de offertes?

Nee, dit is niet voldoende. De begroting is ingericht op resultaten. Deze resultaten zijn tevens opgenomen in het Maatregelenpakket Erfgoedlijnen. Je dient aan te geven wat er per resultaat aan kosten gemaakt wordt. De provincie wil – indien mogelijk – een subsidiebedrag per resultaat verstrekken. Voer je de activiteit niet uit of realiseer je een resultaat niet, dan krijg je het subsidiebedrag – dat hierbij hoort – ook niet. Voer je de activiteit wel uit of wordt het resultaat bereikt, dan krijg je het subsidiebedrag dat hierbij hoort.

37) Bij de uitvoering van projecten kan het zijn dat we op onvoorziene zaken stuiten. Kan ik een begrotingspost 'onvoorzien' opnemen in de begroting?

Nee, een begrotingspost onvoorzien is geen activiteit, daarom kunnen wij hiervoor geen subsidie verlenen. *De enige uitzondering hierop geldt voor restauratiesubsidies.* Binnen de begroting voor restauraties mag vooraf maximaal 5% voor onvoorzien worden opgenomen, maar aanwending van deze post moet bij de verantwoording wel uitgebreid worden toegelicht en gemotiveerd.

38) Wordt subsidie inclusief of exclusief BTW verleend?

BTW is subsidiabel als door de subsidieaanvrager kan worden aangetoond dat de BTW over de subsidiabele activiteiten niet met de Belastingdienst of via het BTW compensatiefonds kan worden verrekend.

39) Moet ik als ondernemer BTW afgedragen over de subsidie?

In principe niet tenzij er een rechtstreeks verband is tussen wat je voor ons doet en de prijs die je hiervoor van derden ontvangt. Dit zal bijna nooit het geval zijn.

40) Zijn vrijwilligersuren subsidiabel?

Vrijwilligersuren zijn niet subsidiabel. Wij zien de inzet van vrijwilligers wel als een vorm van cofinanciering. Hiermee wordt rekening gehouden bij de afweging en prioritering van projecten bij de erfgoedtafels.

Nadat de subsidieaanvraag is ingediend

41) De provincie heeft aanvullende informatie aangevraagd bij mijn subsidieaanvraag. Hoeveel tijd heb ik om de informatie aan te vullen? En wat gebeurt er als ik de informatie niet tijdig kan leveren?

In het verzoek voor aanvullende informatie staat binnen welke termijn wij van jou de ontbrekende informatie willen ontvangen. Dit verzoek komt in het Subsidieportaal (loket) te staan. Via eHerkenning kun je dit verzoek inzien. Indien je de informatie niet tijdig levert, kunnen wij de subsidieaanvraag weigeren. Indien je, goed onderbouwd, via een schriftelijk verzoek, kunt aangeven waarom het aanleveren van de benodigde informatie binnen de gestelde termijn niet mogelijk is, kunnen wij besluiten om de termijn hiervoor te verlengen. Zie voor verdere uitleg vraag 8 t/m 11. Verlenging heeft wel gevolgen voor de verdere afhandeling van de aanvraag en de beslistermijn.

42) Wanneer kan ik een besluit over mijn subsidieaanvraag verwachten?

Op een aanvraag wordt in principe binnen 13 weken na ontvangst van de volledige aanvraag beslist. Formeel gaat de termijn van 13 weken in na sluitingsdatum van de subsidieregeling. Wij streven echter zoveel als mogelijk naar een zo spoedig mogelijke afhandeling. Dit is alleen mogelijk als alle informatie compleet is. Indien om aanvullende informatie is gevraagd, wordt de maximale beslistermijn verlengd. Je wordt hierover dan geïnformeerd.

43) In de brief met de subsidieverlening voor mijn restauratieproject lees ik dat de subsidiabele kosten lager zijn dan de totale kosten. Wat betekenen deze subsidiabele kosten in dit geval?

Bij de beoordeling van de restauratiesubsidies worden de werkzaamheden en de kosten daarvoor getoetst aan de [Leidraad Subsidiabele Instandhoudingskosten \(Leidraad SIM\)](#). Ook het uurtarief wordt bijgesteld naar het subsidiabele uurtarief zoals dat door de RCE wordt bepaald. Uitgangspunt van deze leidraad is dat de restauratie sober en doelmatig wordt uitgevoerd. Activiteiten die bijvoorbeeld leiden tot comfortverbetering (zoals sanitair) en reconstructie worden uitgesloten conform de Leidraad SIM. Ook worden standaard bedragen en percentages aangehouden voor bijvoorbeeld uurtarieven, bouwplaats voorzieningen en begeleidingskosten (staartkosten). Verder vergelijken we de opgevoerde kosten per werkzaamheid met de standaard richtbedragen die de Monumentenwacht hanteert. Indien nodig passen we de opgevoerde bedragen hierop aan. Indien een aanvraag ook elementen bevat die niet subsidiabel zijn of boven de vastgestelde bedragen/percentages uitkomen, dan wordt je begroting gecorrigeerd tot datgene wat wij wel als subsidiabel aanmerken. Hierdoor kunnen de subsidiabele kosten afwijken van de totale kosten van een project. Je krijgt hierover bericht van ons, wij sturen de beoordeling van jouw begroting mee met de subsidieverleningsbeschikking. Bij de beoordeling van aanvragen, die geen restauraties betreffen, geldt tevens dat wel wordt beoordeeld of de kosten redelijk en billijk zijn in verhouding tot de te realiseren activiteiten en resultaten.

44) In de brief met de subsidieverlening voor mijn project lees ik dat subsidie wordt verleend voor een bepaald percentage van de totale kosten. Wat betekent dit voor mijn subsidie als de totale kosten gedurende de uitvoering hoger of lager worden?

Indien de kosten van het project lager uitvallen, zal de provincie de subsidie naar rato naar beneden bijstellen. Indien je activiteiten wilt toevoegen om zo toch de gehele subsidie te benutten, dien je een gemotiveerd verzoek bij de provincie in te dienen via het Meldingsformulier, via www.zuid-holland.nl/loket/subsidies/subsidies/subsidies/meldingsplicht/. Indien de totale kosten van het project hoger zijn dan vooraf ingeschat en deze kosten worden bij de vaststelling ook geheel subsidiabel geacht, dan zijn de meerkosten voor je eigen rekening. De subsidie die de provincie heeft verleend betreft een percentage tot het maximale bedrag dat niet naderhand naar boven wordt bijgesteld.

Tussentijdse verplichtingen

45) Mijn subsidieaanvraag is verstrekt, maar erna verandert mijn begroting, planning of activiteit/ resultaat. Moet ik dit aan de provincie doorgeven?

Indien er wijzigingen optreden ten opzichte van de begroting, planning of activiteit, dien je dit tijdig te bespreken met de projectleider van de betreffende erfgoedlijn en via het Meldingsformulier aan ons door te geven. Wij verwachten dat je ook motiveert waarom dit wijzigt. Er vindt dan mogelijk nog een toets plaats of dit wel past binnen de erfgoedlijn en de visie op de erfgoedlijn. Het Meldingsformulier en nadere informatie over meldingen vind je op onze website: <https://www.zuid-holland.nl/loket/subsidies/subsidies/subsidies/meldingsplicht/>.

De maximale termijn om je project uit te voeren is drie jaar na de start van je project. Binnen deze drie jaar dienen de subsidiabele werkzaamheden te zijn uitgevoerd en betaald.

46) Wat gebeurt er als ik iets niet (tijdig) meld?

Wanneer je wijzigingen niet tijdig meldt, gaan wij over tot handhaving. Je loopt dan de volgende risico's:

- Je krijgt minder subsidie omdat wij de wijzigingen niet (meer) accepteren en daarvoor jouw subsidie voor de niet of anders uitgevoerde resultaten verlagen. Subsidie wordt met 3% van het bedrag van verlaging extra gekort;
- je kunt extra controle van ons krijgen bij lopende of toekomstige subsidieaanvragen;
- je kunt worden opgenomen in het onregelmatighedenregister.

47) Wat is het register ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking?

Het onregelmatighedenregister is een vertrouwelijk provinciaal register waarin subsidieontvangers worden opgenomen waarvan is gebleken dat zij wijziging van feiten en omstandigheden, die invloed hebben op de hoogte van het verleende subsidiebedrag met meer dan 50%, niet tijdig hebben gemeld. Opname in dit register kan betekenen dat bij een volgende subsidie voor jou strengere voorschriften kunnen gelden, wij meer of vaker zullen controleren of zelfs een nieuwe aanvraag preventief zullen weigeren. Als je in het register wordt opgenomen informeren wij je hierover in de vaststellingsbeschikking. Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen kunnen worden geregistreerd. Indien de subsidie is aangevraagd door een gemachtigde, tussenpersoon of bemiddelingsbureau, dan wordt deze ook geregistreerd. De gegevens blijven vanaf het moment van registratie voor een periode van 3 jaar in het provinciale register opgenomen. Het register voldoet aan de voorwaarden van de Wet bescherming persoonsgegevens en is niet openbaar.

48) In jouw beschikking wordt aangegeven dat er tussentijds een voortgangsrapportage moet worden ingediend. Bestaat hiervoor een format?

Nee, de voortgangsrapportage is vormvrij. Je kunt in een beknopte brief aangeven wat de stand van zaken is van jouw project: welke activiteiten zijn reeds uitgevoerd, wat is het resultaat hiervan en welke activiteiten worden nog uitgevoerd? Hoe gaat het met je tijdsplanning? Ga je de einddatum halen? Indien je bij het opstellen van de voortgangsrapportage opmerkt dat de planning of uitvoering wijzigt, raden wij je aan om tegelijkertijd toestemming te vragen voor deze wijziging met een Meldingsformulier (zie Tussentijdse verplichtingen). Het is aan te raden om de voortgangsrapportage en het wijzigingsverzoek vooraf te bespreken met de projectleider van de erfgoedlijn.

49) Specifieke verplichtingen

- Subsidieontvanger moet gedurende minimaal 5 jaar na verstrekking zorgen voor goed beheer en onderhoud van de gesubsidieerde activiteiten. Verplichting voor beheer en onderhoud, volgens Artikel 3.1. van de Asv.
- Indien er binnen een project sprake is van digitalisering, voert de subsidieontvanger de werkzaamheden op een professionele wijze uit, met inachtneming van de geldende standaard voor kwaliteit, toegankelijkheid en duurzame digitale opslag, in lijn met de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed 2025-2028.
- U wordt verzocht deel te nemen aan de erfgoedtafel van de desbetreffende erfgoedlijn en daar desgevraagd te communiceren over de voortgang van het project.